

[Himmelstrup.]

som højeste Forskel mellem Indlaansrente og Udlaansrente, og vilde mene, at naar vi derigennem havde paakaldt Statens Indgriben paa det allervigtigste Omraade af Bankvæsenet, kunde vi ikke nu sætte os imod, at Staten fik et meget betydeligt Indseende med Seddelbankens Dispositioner. Den højtærede Handelsminister kan imidlertid ikke være uvidende om, at dette Forslag om en Rentemarginal fra vor Side blev stillet som et efter vor Mening nødvendigt Korrektiv til et af den højtærede Handelsminister stillet Forslag om yderligere tvungen Nedsættelse af Indlaansrenten. Vi havde den Opfattelse, at naar der er visse Pengeinstitutter her i Landet, som er stærkt interesserede i paa enhver mulig Maade, ogsaa gennem Lov, at faa Indlaansrenten tvunget saa langt ned som overhovedet muligt, vil det være rimeligt af Hensyn til Debitorerne, at man ikke samtidig giver dem Frihed til at holde Udlaansrenten saa højt, som Forholdene tillod det. Jeg mener derfor, at den højtærede Handelsminister ikke kan paaberaabe sig dette Forhold over for os i den her givne Sammenhæng.

I øvrigt kan jeg kun gentage, hvad jeg sagde før, at vi er parate til en saglig Drøftelse af dette Forslag paa de Omraader, jeg har nævnt, og ogsaa paa andre, og vi venter altsaa, at denne saglige Drøftelse bliver ført under Udvalgsbehandlingen.

Korsgaard: Den højtærede Minister sagde i Relation til det, der var sket, dengang Landmandsbanken brød sammen, at Staten ogsaa kunde komme til at betale Penge, selv om den ikke var Aktionær. Det viser jo Kendsgerningerne. Men hvorfor betalte Staten? Saamænd ikke for at hjælpe Aktionærerne, for de tabte deres Penge; saa de, der vil foregøgle Befolkningen, at de gamle Aktionærer har haft Fortjeneste af Statens Hjælp, siger noget helt forkert. Maaske heller ikke i sidste Instans for at gavne Indskyderne. Jeg tør paastaa, at det i særlig Grad var, for at ikke Erhvervslivet skulde lide Skade ved, at Banken brød sammen. Om der kan komme lignende Situationer i Fremtiden, kan jeg ikke sige, men nogen som helst moralsk Forpligtelse til at hjælpe har Staten ikke, naar den ikke ejer Hovedparten af Aktierne; det har ogsaa vist sig over for senere Sammenbrud, at den ikke vil paatage sig et saadant Ansvar.

Landmandsbanken var den første Bank af de store, der brød sammen, og den var

saa stor, at man ikke turde lade den bryde sammen. Det er en Sag for sig. Nu, da man har betalt saa mange Penge til denne Bank, vil man ogsaa tjene Penge, og der tjenes Penge for Tiden. Det er for saa vidt et underligt Ræsonnement, for det, at der en Overgang tjenes Penge i en Virksomhed, er ikke Bevis for, at denne Virksomhed vedblivende vil være god; og det bliver selvmodsigende, naar det ærede Medlem Hr. Rasmussen (Gylling) paa den ene Side vil have Raadighed over Landmandsbanken for at have Raadighed over Udlaansrenten og paa den anden Side vil kunne tjene Penge, for de to Ting kan ikke forenes, enten maa man stille sig det som en Hovedopgave at laane billigt ud og ingenting tjene eller efter Omstændighederne det modsatte. De to Ting kan ikke virke i samme Retning.

Den højtærede Minister kunde ikke forstaa mit Ræsonnement, gaaende ud paa, at naar Staten ikke mere havde Halvparten af Aktierne, havde den heller ikke den moralske Forpligtelse, som den vilde have, hvis den havde over Halvparten. Jeg tror, at enhver, der har ret meget med Foretagender at gøre, vil vide, at man ikke kan paalægge en Part, som ikke har Raadighed over Virksomheden, at betale mere end det, som den paagældendes Aktier lyder paa. Det er efter min Mening netop Forholdet, at saa snart Statens Aktieandel kommer under Halvparten, vil det ikke alene juridisk, men i enhver Henseende være en Realitet, at Staten ikke har Herredømmet absolut. Om den desuagtet, gennem at have en ret stor Aktiepost, faar en ret stor Indflydelse, er en Sag for sig, men det er jo i og for sig ikke andet, end man har ved Telefonselskabet. Der har Staten, om end ikke procentvis nær saa meget, saa dog en meget stor Aktiepost; men der var dog sikkert intet Menneske, der vilde forlange, at Staten, hvis Telefonselskabet brød sammen, af den Grund skulde træde hjælpende til. Nej; her er netop den kæmpemæssige Forskel, som man jo ogsaa ser i de Tilfælde, hvor en eller anden Storstvirksomhed vil opkøbe et Aktieselskab. Saa er det netop det afgørende at have over Halvparten, for saa ved de, at saa har de Magten.

Den Risiko maa under den nuværende Tilstand efter min Mening Staten løbe. Jeg tror ikke, den er stor; jeg tror ikke, det vil blive nemt at samle de andre, men det, at Staten ejer mere end Halvparten, virker efter mine Begreber i Retning af, at Staten paadrager sig et Ansvar, som den ikke kan frigøre sig for.

Saa siger endelig den højtærede Minister,